Mítoszok és narratívák
Változó értelmezési keretek a késő középkortól a 20. századig

Konferencia az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem
egyetemi szintű történelem szakos képzésének 25. évfordulója alkalmából

2026. november 5–6.
Eger, Érsekudvar (Széchényi István u. 5)

2026. november 5. (csütörtök)

9.00 Regisztráció

9.40 Megnyitóbeszéd (Kristóf Ilona intézetvezető)

(Érsekudvar, 4. nagyterem.)

I. Szekció – Mítoszok, legendák és történeti konstrukciók

(Érsekudvar, 4. nagyterem)

10.00–10.20 Szádoczki Bálint (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): *Egy halál, több eset? – Mítoszok és kortárs narratívák Aragóniai János halálának körülményeiről*

10.20–10.40 Borbély Zoltán (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): *A „felső-magyarországi protestáns köznemes", mint a 17. századi rendi politikai ellenállás megtestesítője. Egy virtuális fantomkép felrajzolása és a tettes azonosítása.*

10.40–11.00 Kónya Annamária (Eperjesi Egyetem): *Egy kuruc katonából a szlovák nemzeti szuperhős. Juraj Jánošík története.*

11.00–11.20 Kérdések

11.20–11.50 Kávészünet

11.50–12.10 Dinnyés Patrik (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): *Megtévesztés a megtévesztésben: a Patyomkin-falvak mítosza*

12.10–12.30 Nagy Gergely (Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Történettudományi Intézet): *A Vadnyugat legendája és a frontier tudat értelmezései az amerikai történelemben*

12.30–12.50 Lisztes Nikolett (Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ, Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye): *A mítosz lázadó diskurzusa – A Széchenyi István halálával kapcsolatos összeesküvés-elmélet mint rendszerkritika*

12.50–13.10 Kérdések

13.10–14.30 Ebédszünet

14.30–14.50 Dobszay Tamás (Eötvös Lóránd Tudományegyetem, Történeti Intézet): *Birtokos nemesből dzsentri?*

14.50–15.10 Molnár Ferenc (II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem, Történelem- és Társadalomtudományi Tanszék): *Nemzetiségpolitikai koncepciók a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye papsága körében, 1865–1868.*

15.10–15.30 Tamás Ágnes (Szegedi Tudományegyetem, Jelenkortörténeti Tanszék): *Habsburg-mítosz? A Habsburgok megjelenítése a Horthy-korszak magyar illusztrált sajtójában*

15.30–15.50 Kérdések

15.50–16.20 Kávészünet

16.20–16.40 Herman István (Független kutató): *Dante háza a Hétközség-fennsíkon – Legenda, valóság, bakanyelv, vagy csak egy csíny?*

16.40–17.00 Nagy Péter (Magyar Nemzeti Levéltár Pest Vármegye Levéltára): *A magyar nemzeti űrmítosz kialakulása a Kádár-korszakban*

17.00–17.20 Szűcs Tamás (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): *Kolonizáció és dekolonizáció – Az ukrán és orosz világörökségi jelölések tanulságai*

17.20.–17.40 Kérdések

18.00 Fogadás

II. Szekció – Kora újkori identitások, hagyományok és történeti képek

(Érsekudvar 3. terem)

10.00–10.20 Réfi Oszkó Dániel (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): *Relikvia vagy hagyomány? A Notitia Dignitatum lehetséges értelmezési keretei és interpretációi a 15–16. században*

10.20–10.40 Papp Ingrid – Szőke Kornélia (Eötvös Lóránd Tudományegyetem, HTK Irodalomtudományi Kutatóintézet – Miskolci Egyetem, Történettudományi Intézet): *A városhoz, az országhoz és a felekezethez tartozás a kora újkorban*

10.40–11.00 Balogh Judit (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): *Az erdélyi rendi társadalom önértelmezésének változásai a 17. század második felében*

11.00–11-20 Kérdések,

11.20–11.50 Kávészünet

11.50–12.10 Miski Péter (HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum): *Egy vitatott államférfi történeti képe. Teleki Mihály a magyar historiográfiában*

12.10–12.30 Kónya Péter (Eperjesi Egyetem): *Rezik János "Eperjesi mészárszéke" – irodalmi mű vagy az Eperjesi vértörvényszék legjelentősebb forrása?*

12.30–12.50 Kérdések

12.50–14.30 Ebédszünet

III. Szekció – Forrás, objektivitás és historiográfiai konstrukció

(Érsekudvar 3. terem)

14.30–14.50 Haraszti Szabó Péter (Károly Gáspár Református Egyetem, Medievisztika Tanszék): *Sztereotípiák fogságában – Kultúra és művelődés a Zsigmond-kori királyi udvarban*

14.50–15.10 Kristóf Ilona (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): *Jó gazda-e egy késő középkori püspök?*

15.10.–15.30 H. Németh István (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): *A magyarországi városfejlődés megítélésének változásai. Szűcs Jenőtől Kubinyi András*on és *Granasztói Györgyön keresztül Bácskai Veráig*

15.30–15.50 Kérdések

15.50–16.20 Kávészünet

16.20–16.40 Egry Gábor (Politikatörténeti Intézet): *A narratíva visszavág. Lehet-e a gazdaságtörténet a múlt objektív közgazdaságtana?*

16.40–17.00 Gyulai Katalin (Eötvös Lóránd Tudományegyetem, Történelem Segédtudományai Doktori Program): *Lehet-e egy középiskolai tabló történeti forrás?*

17.00–17.20 Guszmann Gergely (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): *Az indiánügyi megbízott, mint történeti narrátor: a pueblo közösségek reprezentációja John Ward, David Meriwether és Ben Thomas jelentéseiben (1853–1879)*

18.00 Fogadás

IV. Szekció – Jog, bűn és politikai narratíva

(Érsekudvar, 2. terem)

10.00–10.20 Sipos Nikoletta (Debreceni Egyetem, Történelmi Intézet): *Börtönnyilvántartástól a társadalomtörténetig – Az 1918 előtti budapesti fogoly- és rabtörzskönyvek forrásértéke*

10.20–10.40 Lehotay Veronika (Miskolci Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar): *Narratívák a tárgyalóteremben. A két világháború közötti bírói indokolások narratív elemzése levéltári források alapján*

10.40–11.00 Kovács-Csatlós Tamás (Független kutató): *Egy politikai büntetőügy intézményi útja a Horthy-korszakban. Dr. Málnási Ödön nemzetrágalmazási pere és annak egyházi, közigazgatási következményei (1937–1938)*

11.00–11-20 Kérdések

11.20–11.50 Kávészünet

11.50–12.10 Klestenitz Tibor (Nemzeti Közszolgálati Egyetem – Országos Széchényi Könyvtár): *Mítoszrombolás a tárgyalóteremben – A Magyar Kultúra, a katolikus történelemszemlélet és az igazságszolgáltatás a Horthy-korszakban*

12.10–12.30 Juhász Fanni (Debreceni Egyetem, Történelmi és Néprajzi Doktori Iskola): *Kávéházból „alvilági" találkozóhely – A Metropol kávéház reprezentációi és emlékezete a 20. századi Budapesten*

12.30–12.50 Záhonyi-Ábel Márk (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): K*övetségi emlékeztetők. Narratív változatok a berni magyar követség elleni 1958-as fegyveres támadással összefüggésben*

12.50–13.10 Kérdések

13.10–14.30 Ebéd

2026. november 6.(péntek)

V. Szekció – Politikai kultúra és narratívák a 17–19. században

(Érsekudvar, 4. nagyterem)

9.00–9.20 B. Székely Dorottya Piroska (Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára): *„…pro coronatione serenissimi archiducis Josephi" – Az 1687–1688. évi koronázó országgyűlés kanonoki szemmel*

9.20–9.40 Szabó Szilárd (Debreceni Egyetem, Politikatudományi és Szociológiai Intézet): *A magyar Pragmatica Sanctio 1723 – 1848 – 1867*

9.40–10.00 Pintér Tamás (Magyar Nemzeti Levéltár Baranya Vármegyei Levéltára): *1790: elitváltás, vagy egyszerű karrierátmentés? Adalékok a kalapos király közigazgatási rendszere elleni „megyei ellenállók" kérdésköréhez*

10.00–10.20 Czinege Szilvia (Debreceni Egyetem, Történelmi Intézet – Eötvös Lóránd Tudományegyetem, HTK Történettudományi Kutatóintézet): *Széchenyi István kapcsolatrendszerének alakulása és jellemzői levelezésének tükrében (1830–1835)*

10.20–10.40 Kérdések

10.40–11.10 Kávé

11.10–11.30 Sebők Richárd (Eötvös Lóránd Tudományegyetem, Kari Könyvtár): *A „tiszai vármegyék ellenzékiségének" historiográfiai vagy narratív konstrukciója a reformkori országgyűlések időszakában*

11.30–11.50 Kovács Dániel László (Pécsi Tudományegyetem): *Lázító volt-e Czindery Pál? – Egy politikai vád keletkezéstörténete*

11.50–12.10 Gyulai Éva (Miskolci Egyetem, Történettudományi Intézet): *Utazás és útvonalak a rendi országgyűlésekre a 17. század első felében Szemere Pál követ naplójában*

12.10–12.30 Fábián Laura (Ferenczy Múzeumi Centrum): *Ráby Mátyás Jókai árnyékában: egy történeti alak eltérő értelmezései*

12.30–12.50 Kérdések

13.00 Ebéd

VI. Szekció – Ego-dokumentumok, közösségek és önreprezentáció

(Érsekudvar, 3. terem)

9.00–9.20 Bachusz Dóra (Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára): *Egy jogtudó értelmiségi emlékezete – Révay Ferenc alakja a történeti hagyományban*

9.20–9.40 Verók Attila (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): "*Protestáns" kávé és "katolikus" csokoládé. A moralitás mítosza a 18. századi Egerben*

9.40–10.00 Balla János (Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Eötvös József Kutatóközpont): „*Hűtlen tollal"? 1848–49 és a megtorlás emlékezete a magyarországi piarista krónikákban*

10.00–10.20 Janssens Adrián Joshua (Szegedi Tudományegyetem, Történelemtudományi Doktori Iskola): *Brit katonák tapasztalatai az afrikai gyarmati háborúkban a 19. század második felében: Az aszimmetrikus hadviselés képe naplók, levelek és memoárok tükrében*

10.20–10.40 Kérdések

10.40–11.10 Kávészünet

11.10–11.30 Vámosi Katalin (Herman Ottó Múzeum): *Egodokumentum és mentalitástörténet: Radvánszky Béla társadalmi reprezentációja és társasági élete*

11.30–11.50 Ordasi Ágnes (Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Eötvös József Kutatóközpont): *Haza és haladás: Kortárs narratívák a Fiumei Kereskedelmi és Iparkamara körül*

11.50–12.10 Molnár Dávid (Magyar Nemzeti Levéltár Heves Vármegyei Levéltára): *Baloldali történet? A korai munkásmozgalom diverzitása vidéken a dualizmus időszakában*

12.10–12.30 Sallai János (Kodolányi János Egyetem): *A magyar történelmi határainak térképtörténeti forrásai*

12.30–12.50 Kérdések

13.00 Ebéd

VII. Szekció – Politikai múlt és emlékezet a dualizmustól a Horthy-korszakig

9.00–9.20 Pap József (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): *A nemzeti ellenállás mítosza és emlékezete a dualizmus kezdeti éveiben*

9.20–9.40 Ifj. Bertényi Iván (Eötvös Lóránd Tudományegyetem, Történeti Intézet): *Háborús felelősségtől szobordöntésig. Tisza István szociáldemokrata emlékezete 1918–1945*

9.40–10.00 Köpfler Balázs (Magyar Nemzeti Múzeum): *Gróf Tisza István meggyilkolása a kortársak és az utókor szemében*

10.00–10.20 Oláh Szabolcs (Károli Gáspár Református Egyetem, Történelemtudományi Doktori Iskola): *A Vitézi Rend megítélése és emlékezete*

10.20–10.40 Kérdések

10.40–11.10 Kávészünet

11.10–11.30 Rada János (Miskolci Egyetem, Történettudományi Intézet): *Az egyházpolitikai küzdelmek narratívái a korabeli diskurzusokban és a historiográfiában*

11.30–11.50 Vörös Boldizsár (Eötvös Lóránd Tudományegyetem, HTK Történettudományi Kutatóintézet): *Figyelmeztetések a kortársak számára? Az 1526 előtti negyedszázad megjelenítései Herczeg Ferenc munkáiban az 1918–1919-es magyarországi forradalmak idején*

11.50–12.10 Kőrösi Márk (Szegedi Tudományegyetem, Jelenkortörténeti és Összehasonlító Történettudományi Doktori Program): *Emlékezetpolitika és identitáskonstrukció a vajdasági magyar sajtóban: az 1944. októberi események narratívája az első és a tizedik évforduló tükrében*

12.10–12.30 Rácz Márk (Milton Friedman Egyetem): *Az egykori marxizmus-leninizmus oktatók 1985 utáni rendszerkritikai szemlélete, avagy „amit nem tudsz megakadályozni, annak állj az élére”*

12.30–12.50 Kérdések

13.00 Ebéd

Délután – fakultatív programként – vezetéssel egybekötött látogatást biztosítunk a Dobó István Vármúzeum tavaly megnyílt, új állandó kiállításában.